

141005 Den Helige Mikael's dag, tredje årgången Marcus Willén

Dagens texter:

Änglarna 1 Mos 28:10-17; Upp 12:7-12; Joh 1:47-51

Uppvaknande

Kommer du ihåg hur det var i morse? Du vaknade med huvudet vilande mot din mjuka kudde. Sinnesnärvaron balanserade mellan natt och dag. Eller som nobelpristagaren Tomas Tranströmer skriver i sin första publicerade dikt från 1954: "Uppvaknandet är ett fallskärmshopp från drömmen." Att vakna kräver i någon mening mod. Mod att ta tag i dagens uppgifter; varje dag är munter för många, modfärdig för andra.

Vad är det då som gör oss trygga under nattens timmar? En varm säng, en halvmätt mage, självklart. Men det svar jag också ger är dagens tema: Änglarna. Genom dem beskyddar Gud oss i vår värnlöshet.

Änglarna löser upp våra tankar i drömmar och bereder oss därigenom för en ny dag. Om natten ger vi i sömnen upp vår handlingskraft, vi överlåter oss åt drömmarna, men bereds för att morgondagens ansvarsfulla uppgifter.

Eller som för Jakob som somnade med huvudet på en sten och drömde. Han såg trappan eller det som tidigare kallades stegen. Trappan med sju steg, upp till templet, upp till Gud. För det är som vi ber i "Vår Fader", fader vår som är i "ouranoi", grekiska för himlarna, vi ber på så sätt om våra böners tillträde upp genom de sju himlarna till Gud själv.

Men var är då änglarna under dagen? Skyddsängeln finns där i full beredskap, men utan att inkräkta på en kristen människas frihet.

Frånvaron av änglar

Vad säger då Bibeln? Hur ofta nämns änglar i t.ex. evangelierna? Många. Intressantare är frågan: När omnämns de? Om vi tänker efter så dyker framför allt upp vid Jesu födelse och vid hans uppståndelse, vid hans uppvaknande och insomning om ni tillåter jämförelsen. Det evangelisterna säger oss är att Jesu närvaro gör änglarna överflödiga.

För vad är en ängel? Grekiskans 'ho angelos' har betydelsen av just 'ängel' men också sändebud. Och det är ju logiskt. Om Guds son vandrar omkring på jorden, vad behövs då för sändebud från Gud? Frånvaron av änglar i evangelierna vittnar därigenom att Jesus är Guds son.

På ett liknande sätt vittnar änglarnas dolda beskydd om det ansvar som vi under dagen bär som Guds barn, ansvaret för våra liv liksom uppdraget om att vittna om det eviga livet.

Änglar i evangelierna

Vad säger då evangelierna? Matteus och Lukas talar mer om änglar än Markus och Johannes. Men rent allmänt kan sägas:

När Jesus inte är på jorden är änglarnas uppdrag att vara budbärare och hjälpare, att *förkunna* och *förverkliga* Guds rike.

Att de drar sig tillbaka när Jesus är här visar att de tjänar Gud i relation till Jesus, att de är underordnade honom. (Luk 12:8)

Men vad betyder då orden om att Jesus var ”ringare än änglarna” i Hebr 2:7? Att han offrade livet för vår skull och över vann döden.

I samtida judisk tradition verkade änglar främst vid uppenbarelser, i evangelierna uppenbarar sig änglar främst vid födelsen och uppståndelsen. Och det finns en tanke med det. Under mellantiden är Jesus närvarande. Han är Gud själv närvarande på jorden och änglarna behöver inte verka i hans närhet. Evangeliets änglar medverkar vid framför allt tre viktiga händelser: födelsen, frestelsen i öknen, och vid den yttersta tiden.¹

Herrens ängel

En ängel är viktigare än alla andra, än både vanliga änglar och ärkeänglar, och det är *Herrens ängel*.

GT: Guds skapelser, närvarande vid Guds hov/domstol (Dan 7:10), en särskild ställning hade dem ängel som kallades just ”Herrens ängel”, ofta liktydig med Gud själv, som när den framträder för Mose i den brinnande busken i 2 Mos (3:2):

1. Herrens ängel kommer till Sakarias när han står vid templets offeraltare och ängeln meddelar att Elisabet kommer att föda Johannes döparen kommer att födas (Luk 1:11)
2. till Josef, när han tänkt skilja sig från Maria i tysthet, och uppmanar honom att inte vara rädd att stå fast vid Maria och den nyfödde Jesus eftersom Maria har blivit havande genom helige ande (Matt 1:20-24)
3. förkunnar Jesu födelse för herdarna på fältet
4. Rullar bort stenen ifrån graven

Herrens ängel övertygar männen om att stå upp för sina kvinnor i en tid då barn av stor betydelse skall födas, övertygar herdarna att messias är född, liksom att döden är besegrad. Herrens ängel uppenbarar sig före Jesu födelse och efter hans uppståndelse.

Goda och onda

Vad är då änglar? De uppenbarar sig för människor, de uppenbarar sig i drömmar. De talar och sjunger på ett eget språk (1 kor 13). Änglarna är en del av Faderns helighet och härlighet (Matt 16:27) Eller som det står att Människosonen ”skall sända ut sina änglar” (Matt 13:41)

I Bibeln talas om goda och onda änglar. Gud befäller och sänder ut sina änglar, de goda änglarna som kallas de ”heliga” änglarna (Mark 8:38). Ärkeänglarna kommer med särskilda budskap, som till jungfru Maria (Luk 1; Joh 20:12).

---

¹ Läs mer om änglarna i de första apostlarnas liv, se Hebr 1-2, Apg 7, 10 och 12.

De som möter en ängel i bibeln möts av orden: ”Var inte rädd”, ”Var inte räd”. Det betyder att de blev rädda för Guds helighet, att Guds strålgans ska vara för stark dem, att deras liv är alltför ringa i jämförelse med änglarnas helighet. Rädslan är inte en rädsla av att skadas eller drabbas av något ont. De goda änglarna skiljer tvärton det goda från det onda (Matt 13:49). Änglar är trots detta inte detsamma som andar eller andemakter (Rom 8:38) vilket är svaret på frågan i Hebr 1:14: ”Är inte änglarna andar i Guds tjänst?” Nej och åter nej.

Vad sägs då om de onda änglarna? De är förklädda till ljus. ”Satan själv uppträder ju som en ljusets ängel.” (2 Kor 11:14) Men deras inre mörker skall bli synligt och de sägs hamna i elden, både ”djävulen och hans änglar” (Matt 25:41).

Vid tidens slut

I sluttiden framträder ärkeängeln Mikael och besestrar det onda en gång för alla: ”Mikael och hans änglar gav sig i strid draken och hans änglar stred”...” och hans änglar störtades ner med honom”. (Upp 12)

Många änglar är med i slutstriden, de sägs att ”stjärnorna är de sju församlingarnas änglar (Upp 1:20). Fyra änglar står vid jordens hörn. Sju änglar blåser i basun, en tar rökelsekaret. Vi finner ängeln som står på havet (Upp 10) och den som står ”inne i solen” (Upp 17), den som kastar en sten i havet. Mitt ibland dem står ängeln som håller livets bokrulle. Änglarna står i templet, vid altaret, runt lammet, runt Jesus Kristus den uppståndne (Upp 14:10, 17-18)

En ny morgon

Jag önskar att du får vakna varje morgon på en kudde fylld med änglavingar.

Gud sänder änglar som sina tjänare,
ger oss sitt beskydd mot ondskans makter

Här i kyrkan reser vi stegen eller trappan mot himlen.
Här runt altaret vänder vi oss med änglarna mot Kristi kropp och blod.
Här står vi med idag i templet med seraferna, och
sjunger jublande med orden i Jes 6:3:

Helig, helig, helig, Herre Gud Sebaot, himlarna och jorden är fulla av din härlighet. Amen.